

Ochrona i zrównoważony rozwój Karpat przyniesie korzyści dla całego regionu, od ośrodków miejskich po społeczności zamieszkujące tereny górskie. Powodzenie projektu może zapewnić jedynie wspólne działanie wszystkich zaangażowanych podmiotów, włączając w to rządy państw, władze lokalne i regionalne, oraz organizacje społeczne i osoby prywatne. Zapraszamy do włączenia się w te działania – Państwa zaangażowanie pomoże w osiągnięciu wspólnego celu!

Carpathian Convention Secretariat
UNEP - Vienna Interim Secretariat of the Carpathian Convention

P.O. Box 500
A-1400 Vienna
Tel: (+43-1) 26060-5018 / 4545
Fax: (+43-1) 26060-6730
www.carpathianconvention.org

Published by the Carpathian Convention Secretariat
with the support of the UNEP/DEC Information Unit for Conventions

Konwencja Karpacka

Ochrona ludności lokalnej i przyrody

Bogactwo fauny, flory i kultury Karpat sprawia, że jest to region słynący z przepięknych, zapierających dech w piersi krajobrazów. Region ten, stanowiący jeden z największych obszarów naturalnych lasów, jest schronieniem dla brunatnych niedźwiedzi, wilków, żubrów, rysi i orłów. Występuje tu także ponad 200 endemicznych gatunków roślin. Ponadto znajdują się tu jedne z najczystszych strumieni oraz zasobów wody pitnej.

Pmimo to, Karpaty nie są obszarem dzikiej przyrody nietkniętym działalnością człowieka. Przez stulecia wiele małych społeczności wiejskich zaadaptowało się tu doskonale do warunków życia w środowisku górskim. Chociaż mieszkańców Karpat dzielą granice państwowe, łączy ich wiele aspektów dziedzictwa kulturowego. Góry te są domem dla od 16 do 18 milionów osób.

Na szczęście jest tu wystarczająco dużo miejsca dla dzikiej przyrody i nowoczesnej gospodarki, oczywiście pod warunkiem, że zostaną podjęte działania zmierzające do ochrony szczególnego dziedzictwa przyrodniczego tego regionu. Mając na celu ochronę przyrody Karpat, pomagając jednocześnie ludności w poprawie poziomu życia, władze regionalne Karpat przyjęły wspólnie w roku 2003 **Ramową Konwencję o Ochronie i Zrównoważonym Rozwoju Karpat** (nazywaną Konwencją Karpacką).

Ogólne zasady

Konwencja Karpacka porusza kwestie wielu zagrożeń dotyczących ludności i zasobów naturalnych regionu. Należą do nich: bezrobocie, ubóstwo, bezplanowe budownictwo, nadmierna eksploatacja zasobów naturalnych, zanieczyszczenie środowiska, wylesianie i zbyt intensywna gospodarka łowiecka. Władze Republiki Czeskiej, Węgry, Polski, Rumunii, Serbii, Słowacji i Ukrainy pracują wspólnie nad rozwiązaniem tych problemów. Kraje te współpracują w

ramach Konwencji Karpackiej w celu wzmocnienia ich gospodarki, wspierając jednocześnie społeczności zamieszkujące rejony górskie.

Konwencja wymienia uznane globalnie zasady dotyczące rozwoju Karpat, pozwalające pracować na szczeblu regionalnym. Jej celem jest wspieranie gospodarczego i społecznego rozwoju Karpat w sposób zapobiegający zniszczeniu środowiska i zubożeniu zasobów naturalnych. Konwencja promuje stosowanie "najlepszej praktyki" środowiskowej w celu ochrony ekologicznych podstaw zdrowej gospodarki.

Konwencja ustala również inne ważne zasady stanowiące wskazówki dla decydentów. Należą do nich między innymi: zasada "zanieczyszczający płaci", udział społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji, współpraca transgraniczna, oraz podejście ekosystemowe (co, aby zaspokoić potrzeby ludności i przyrody, pociąga za sobą zachowanie różnorodności gatunków).

Działanie

Zgodnie ze wspomnianymi wcześniej zasadami, państwa regionu Karpat współpracują ze sobą w ramach Konwencji, aby zrealizować sformułowane następująco cele:

Ochrona różnorodności przyrody i krajobrazu, oraz użytkowanie ich w sposób zrównoważony

Planowana Karpacka Sieć Obszarów Chronionych pozwoli na odtworzenie zdegradowanych siedlisk i ponowne połączenie obszarów podzielonych, aby umożliwić przemieszczanie się i migrację gatunków.

Koordinacja planowania przestrzennego w rejonach przygranicznych

Karpaty stanowią unikalny obszar przyrodniczy, dlatego rządy pragną koordynować krajowe systemy transportu i energetyki, oraz zapobiegać zanieczyszczeniom transgranicznym.

Zapewnienie zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi i dorzeczami rzek

Wszystkie aspekty gospodarki wodnej, od problemów zanieczyszczenia i oczyszczania, po zapobieganie powodziom i ochronę terenów podmokłych, są wzajemnie powiązane i wymagają zintegrowanego podejścia.

Promowanie rozwoju zrównoważonej gospodarki rolnej i leśnej

Polityki dotyczące gospodarki rolnej i gospodarowania gruntami muszą być w

zgodzie z zasadami ochrony środowiska, a liczne funkcje lasów muszą zostać poznane i objęte ochroną.

Rozwój zrównoważonego transportu i infrastruktury

Obszary charakteryzujące się dużą różnorodnością biologiczną, które stanowią trasy migracji lub posiadają szczególne walory turystyczne, nie mogą być niszczone przez system transportu lub zabudowę.

Rozwój zrównoważonej turystyki

Promocja obiektów służących odpowiedzialnej turystyce i rekreacji powinna przebiegać w sposób chroniący walory krajobrazu, przynosząc jednocześnie korzyści lokalnej społeczności, przy zachowaniu rozwiązań dobrych dla ludzi i dla przyrody.

Promowanie bezpiecznych dla środowiska technologii przemysłowych i produkcji energii

Niekorzystny wpływ rozwoju można zredukować dzięki stosowaniu technologii czystszej produkcji, szybkiemu usuwaniu skutków ewentualnych awarii przemysłowych oraz sprawowaniu ściślejszego nadzoru nad górnictwem.

Zachowanie dziedzictwa kulturowego i wiedzy ludowej

Szczególne wysiłki są często niezbędne w celu wprowadzania na rynek miejscowych produktów i wyrobów rękodzielniczych, miejscowych ras zwierząt gospodarskich oraz zrównoważonego użytkowania dziko rosnących roślin.

Ocena i monitorowanie stanu środowiska

Najważniejsze działania obejmują badania naukowe, ocenę ryzyka oraz rozpoznanie naturalnych, a także powodowanych przez człowieka, zagrożeń środowiska naturalnego z zastosowaniem systemów wczesnego ostrzegania.

Podnoszenie świadomości i edukacja społeczeństwa

Ochrona Karpat wymaga aktywnego udziału społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji i lepszego dostępu do informacji.

